

GRATANGEN KOMMUNE

Postboks 23

9471 GRATANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Vedtak - tillatelse til skadefelling av gaupe - Skjomen reinbeitedistrikt - Gielas reinbeitedistrikt - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler og muntlig søknad fra Skjomen reinbeitedistrikt v/ Lars Erik Niia om tillatelse til skadefelling av gaupe på grunn av tap av rein. Vi viser også til e-post korrespondanse med Gratangen kommune om samme sak.

Vedtak

- 1. Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 og 77, jf. rovviltforskrifta § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) gaupe i deler av Narvik kommune innenfor nærmere angitte vilkår.**
- 2. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområdet og fellingsperiode, og gjelder for inntil åtte snøskutere, inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.**

Vedtaket er gjort i samråd med Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Vilkår

- Fellingstillatelsen gjelder felling av én gaupe i tidsrommet 26. januar til og med 6. februar 2023.
- Fellingsområdet er avgrenset til følgende del av Narvik kommune:
 - Sør/øst for E6 mellom Bjerkvik og fylkesgrensa.
 - Nord for Skjomen-Skjomdalen-Norddalen- Čunojávri.
- Fellingsforsøket skal ta utgangspunkt i skadesituasjonene i Haugfjellet og Sildvikdalen, og rettes mot områder med ferske tap av rein forårsaket av gaupe.
- Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er

kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaupe, være iverksatt.

5. Rapportering:

- a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annenhvert døgn på e-post til rovvilt.nordland@statsforvalteren.no eller på telefon (ikke SMS) til vakttelefon 47829091. Meldingen skal inneholde kort oppsummering av aktivitet fra fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig med statusrapport før forsøk evt. starter opp igjen.
 - b. Elektronisk rapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.05.2023, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema «[Refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner](#)».
6. Gratangen kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kun personer som er oppnevnt til det kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Det forutsettes at dette brevet sendes til alle som deltar i skadefellingslaget, samt at alle medlemmene på skadefellingslaget kjenner til de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Deltakere i skadefellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve for storviltjakt, og være registrert som lisensjegere. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir utløst skudd, i likhet med utøvelse av annen jakt.
8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
9. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne fremvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
10. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, plikter skytter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes som skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal

skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og/eller avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskrifta § 17.

11. Rowilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.

12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid endre eller trekke tilbake fellingstillatelsen

Grunnlag for avgjørelsen

Lovgrunnlaget og kvote for betingede fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Det aktuelle fellingsområdet ligger i Narvik kommune i Nordland. Områdene nord for Rombaken inngår i et samarbeidsområde mellom rovviltregion 7 (Nordland) og rovviltregion 8 (Troms og Finnmark). I dette samarbeidsområdet håndteres skadefelling vanligvis av Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Siden fellingsområdet også omfatter områder i Nordland sør for samarbeidsområdet, har vi i samråd med Statsforvalteren i Troms og Finnmark besluttet at Statsforvalteren i Nordland håndterer denne saken.

Miljødirektoratet ga i vedtak den 31. mai 2022 Statsforvalterne i rovviltregion 4, 5, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling på inntil 12 gauper i perioden 1. juni 2022 til og med 15. februar 2023. Region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark) fikk tildelt kvote på hhv. fire gauper hver, hvor det per dags dato ikke er felt noen dyr på kvotene. Direktoratets vedtak ble påklaget, hvor Klima- og miljødepartementet har opprettholdt vedtaket. Evt. felling av gaupe i samarbeidsområdet belaster kvota for region 8.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe 2022/2023 og Klima- og miljødepartementets klagebehandling i saken.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2021/2022 ble det beregnet at det var seks familiegrupper i fylket og snitt siste tre år er på ni familiegrupper, jf. NINA rapport 2155 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2022*. De regionale prognosene for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2023 viser at det er stor sannsynlighet (65 %) for at Nordland vil ligge under bestandsmålet, jf. NINA rapport 2155.

I region 8 (Troms og Finnmark) ble det ifølge Norsk Institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 2155, registrert seks ynglinger av gaupe før jakt i 2022. Snitt siste tre år er på 7,7 familiegrupper. Region 8 er dermed under det regionale bestandsmålet på 10 årlige ynglinger. Prognosene for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2023 viser at det er stor sannsynlighet (75 %) for at Troms og Finnmark vil ligge under bestandsmålet, jf. NINA rapport 2155.

Foreløpige data fra inneværende vinters bestandsovervåking av gaupe, viser ingen familiegrupper i eller nært skadeområdet.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det forekommer enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, samt at det er kjent at det skjer noe ulovlig jakt på store rovdyr i Norge, men hoveddelen av avgangen skjer gjennom kvotejakt, lisensfelling og skadefelling. Årlige bestandsregistreringer, samt at store deler av avgangen er regulert gjennom statlige myndigheters kvotefastsettelse for uttak, gjør at det foreligger god oversikt over den samlede belastningen. I Narvik er det de i løpe av de siste fem årene registrert avgang av tre gauper; en felt på skadefelling i Melkedalen i 2019, en unge avlivet på grunn av dyrevelferdsmessig årsaker i Skjomedalen i 2020 og ei gaupe felt på kvotejakt nord for Rombaken i 2022.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA rapport 2155, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er

godt nok til å fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi anser kravet i naturmangfoldloven § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er det ikke tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

Den 21. og 22. januar ble det funnet fire rein påvist tatt av gaupe i et avgrenset område mellom Beisfjord og Sildvikdalen i Skjomen reinbeitedistrikt. Tidligere er det i perioden 4.-7. januar funnet fem gaupe påvist tatt av gaupe i det samme området og fem i nabodistriktet nord for Rombaken. Det er også funnet to rein tatt av gaupe i de samme områdene i desember.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. De aktuelle områdene er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Statsforvalteren har vektlagt dette i vurderingen av terskel for å iverksette skadefelling i området.

Områdets betydning som beitemark

De to aktuelle skadeområdene er vinterbeite for reineiere i Skjomen og Gielas reinbeitedistrikt. Gode vinterbeiter i år gjør at reinen går spredt og er utsatt for tap til gaupe.

Skadenes omfang og utvikling

Så langt i vinter er det registrert 18 påviste tap til fredet rovvilt i Rovbase i områdene hvor de to reinbeitedistriktene har vinterbeite; 16 er tapt til gaupe, ett er tapt til jerv og ett er tapt til ukjent fredet rovvilt. De registrerte gaupetapene er funnet i to områder; sør og nord for Rombaken i Narvik kommune. Etter funn av ti gaupetap i perioden mellom 4. - 7. januar ga vi tillatelse til skadefelling av ei gaupe i perioden 9.-22. januar. Ut fra avstand mellom de to skadeområdene og basert på erfaring om gaupas arealbruk i området, vurderte vi at det kunne være snakk om samme skadevoldende individ. Fellingslaget var i kontakt med antatt skadegjørende individ mot slutten av fellingsperioden, men lyktes ikke med felling. Det ble også sporet andre gauper i området, som fellingslaget vurderte at neppe var skadegjørende individ og fellingsforsøk ble ikke iverksatt i de situasjonene.

Mot slutten av fellingsperioden ble det oppdaget fire nye gaupeskader, hvor det ut fra drapsmønster og sporing av gaupe i området, er mistanke om at skadegjørende individ er samme som tidligere i januar. Reineiere og fellingslag ønsker derfor å forsøke nytt fellingsforsøk når vær- og føreforhold gjør det mulig å dra ut.

Vi vurderer at omfanget av påviste skader forårsaket av gaupe i de aktuelle områdene og utviklingen i vinter tilsier at tiltak må iverksettes for å stoppe en pågående skadesituasjon.

Potensialet for framtidige skader og mulighet for gjennomføring av forebyggende tiltak

Skjomen reinbeitedistrikt har vinterbeite i området sør for Rombaken hvor de påviste skadene har oppstått. Gielas reinbeitedistrikt har bl.a. vinterbeite i området nord for Rombaken der skadene har oppstått, og tre siidaandeler beiter der per i dag. Denne vinteren har det vært gode beiteforhold, og gode beiter fører til en naturlig spredning av reinen på beite. Dette kan for eksempel gjøre det

utfordrende å gjennomføre forebyggende tiltak som tilleggssfôring på grunn av at reinen i utgangspunktet har god mattilgang. Gielas rbd har forsøkt å gjennomføre tilleggssfôring, men ikke oppnådd ønsket effekt da reinen har spredd seg. Med bakgrunn i omfanget av påviste tap, kunnskapen om gaupebestanden i området, mengden rein i området, og forsøkene med tapsforebyggende tiltak, vurderer vi at det vil være potensialet for framtidige skader forårsaket av gaupe. Vi anser det derfor ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forventes å forhindre skade.

Oppsummering

Omfanget av ferske tap av gaupe innenfor de aktuelle skadeområdene tyder på at situasjonen er vedvarende og nye tap kan forventes å oppstå den nærmeste tiden. Reineiernes og fellingslagets vurderinger tyder på at tapene i stor grad er forårsaket av ett og samme individ, som i så fall har en høy drapstakt sammenlignet med generell kunnskap om gaupas predasjon på rein. Statsforvalteren vurderer at det er riktig å gi tillatelse til skadefelling, og at fellingsforsøk styres mot områder med ferske tap av rein forårsaket av gaupe.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at det er grunnlag for å innvilge søknad om skadefelling av én (1) gaupe innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Vi legger vekt på at det er påvist flere tap innenfor de to avgrensende områdene. Videre vektlegger vi at fellingsforsøket skal rettes mot områder med ferske gaupeskader. Gratangen kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Statsforvalteren kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Ut fra en vurdering av terrengforhold, fellingsområdets utstrekning og tid på året, settes et øvre tak på åtte snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsselforskriften § 6.

Vi gjør oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og selv om Statsforvalteren har åpnet for bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 70 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnsetts/timesats, skal det beregnes feriepengar og arbeidsgiveravgift som også dekkes innanfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidlar faller utanfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utanfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger/>.

Videre fastsettes det en ramme på inntil kr 30 00,- til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innanfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekking av direkte utgifter innanfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innan tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Gielas reinbeitedistrikt
Mattilsynet region nord
Miljødirektoratet
Narvik kommune
Nordland politidistrikt
Roviltnemnda i region 7
Skjomen reinbeitedistrikt
Statens naturoppsyn – Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark